

Czwartek, 15 listopada 2007 r.

P6_TA(2007)0538

Wzmocnienie europejskiej polityki sąsiedztwa

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie wzmocnienia europejskiej polityki sąsiedztwa (2007/2088(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając rozwój europejskiej polityki sąsiedztwa (EPS) od roku 2004, a w szczególności sprawozdania Komisji z postępu prac w zakresie wdrażania EPS z dnia 4 grudnia 2006 r. (SEC(2006)1504/2, SEC(2006)1505/2, SEC(2006)1506/2, SEC(2006)1507/2, SEC(2006)1508/2, SEC(2006)1509/2, SEC(2006)1510/2, SEC(2006)1511/2, SEC(2006)1512/2),
- uwzględniając plany działania przyjęte wspólnie z Armenią, Azerbejdżanem, Gruzją, Mołdawią i Ukrainą, jak również z Egiptem, Izraelem, Jordanią, Libanem, Marokiem, Autonomią Palestyńską i Tunezją,
- uwzględniając europejski instrument sąsiedztwa i partnerstwa (EISP), ściśle związany z wdrażaniem wspólnie przyjętych planów działania, zastępujący pomoc techniczną zapewnianą dotychczas w ramach programów TACIS i MEDA,
- uwzględniając nieoficjalny dokument Komisji zatytułowany „Co Unia Europejska może dać Białorusi” z dnia 21 listopada 2006 r.,
- uwzględniając europejską strategię bezpieczeństwa zatytułowaną „Bezpieczna Europa w lepszym świecie”, zatwierdzoną przez Radę Europejską dnia 12 grudnia 2003 r.,
- uwzględniając komunikat Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego z dnia 4 grudnia 2006 r. w sprawie wzmocnienia Europejskiej polityki sąsiedztwa (COM(2006)0726),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 11 kwietnia 2007 r. dla Rady i Parlamentu Europejskiego zatytułowany „Synergia czarnomorska — Nowa inicjatywa współpracy regionalnej” (COM(2007)0160),
- uwzględniając konkluzje prezydencji z posiedzenia Rady Europejskiej w dniach 14-15 grudnia 2006 r. i 21-22 czerwca 2007 r. oraz uwzględniając sprawozdanie Prezydencji Niemieckiej z postępu prac z dnia 15 czerwca 2007 r. zatytułowane „Wzmacnianie europejskiej polityki sąsiedztwa”,
- uwzględniając swoje rezolucje w sprawie rozszerzonej Europy oraz w sprawie EPS, w szczególności swoją rezolucję z dnia 19 stycznia 2006 r. w sprawie europejskiej polityki sąsiedztwa ⁽¹⁾,
- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie państw i regionów sąsiadujących z UE,
- uwzględniając swoje rezolucje w sprawie EPS i strategii rozszerzenia UE,
- uwzględniając wcześniejsze rezolucje z dnia 16 listopada 2005 r. w sprawie przyszłości Wymiaru Północnego ⁽²⁾ oraz z dnia 16 listopada 2006 r. w sprawie strategii dla regionu Morza Bałtyckiego w ramach Wymiaru Północnego ⁽³⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. C 287 E z 24.11.2006, str. 312.

⁽²⁾ Dz.U. C 280 E z 18.11.2006, str. 113.

⁽³⁾ Dz.U. C 314 E z 21.12.2006, str. 330.

Czwartek, 15 listopada 2007 r.

- uwzględniając ustalenia zawarte w raportach na temat rozwoju społecznego w świecie arabskim opracowanych w ramach Programu Rozwoju Narodów Zjednoczonych,
 - uwzględniając zorganizowaną przez Komisję Konferencję w sprawie EPS, która odbyła się w dniu 3 września 2007 r.,
 - uwzględniając art. 45 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych oraz opinie Komisji Rozwoju Regionalnego, jak również Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (A6-0414/2007),
- A. mając na uwadze, że zwiększenie bezpieczeństwa, stabilności demokratycznej i dobrobytu, jak również wspieranie dobrych rządów i poszanowania podstawowych wolności i praw człowieka w sąsiedztwie UE, mają podstawowe znaczenie dla stabilności i dobrobytu całego kontynentu europejskiego,
- B. mając na uwadze, że Europejska Polityka Sąsiedztwa (EPS) pozostaje priorytetem polityki zagranicznej UE,
- C. mając na uwadze, że EPS winna zachować odmienny charakter od procesu rozszerzenia; mając na uwadze, że EPS nie wyklucza w przypadku wschodnich sąsiadów, co do których nie ma wątpliwości, że są państwami europejskimi, długoterminowej perspektywy dotyczącej ewentualnego członkostwa w UE, mając na uwadze, że EPS jest dla wszystkich objętych nią państw okazją do bliższej integracji z UE,
- D. mając na uwadze, że mimo pomyślnie rozpoczętych planów reform w wielu państwach ościennych, EPS nie spełniła jeszcze w pełni oczekiwań związanych z zaangażowaniem i zwiększeniem zaangażowania rządów państw objętych EPS w reformy polityczne i gospodarcze,
- E. mając na uwadze konieczność wypracowania większej liczby zachęt motywujących partnerów do wkroczenia na drogę reform; mając na uwadze konieczność znacznego wzmocnienia EPS w celu ułatwienia tego procesu, w tym przyznanie wystarczających środków finansowych w celu zrealizowania deklarowanych ambicji i celów,
- F. mając na uwadze, że trwające i zamrożone konflikty nadal stanowią podstawową przeszkodę dla osiągnięcia głównych celów EPS; mając na uwadze, że stabilność może zostać osiągnięta jedynie w drodze kompleksowego i trwałego rozwiązania istniejących konfliktów,
- G. mając na uwadze, że szczegółowe aspekty polityki UE wobec państw Zakaukazia oraz podejścia UE do regionu Morza Czarnego omówiono w odrębnych sprawozdaniach sporządzonych przez Komisję Spraw Zagranicznych Parlamentu,
1. w pełni popiera główne cele EPS, która zmierza do umacniania obszaru dobrobytu, stabilności i bezpieczeństwa, zacieśnienia więzi z krajami ościennymi i między nimi oraz zobowiązania ich do kontynuowania reform na rzecz demokracji opartej na poszanowaniu praw człowieka, rządach prawa, lepszym sprawowaniu rządów oraz zrównoważonym rozwoju gospodarczym i społecznym; podkreśla konieczność zwrócenia szczególnej uwagi na promowanie równych praw, w szczególności zwiększania praw kobiet, ale również w odniesieniu do mniejszości, i zdolności krajów ościennych do przewycięzania konfliktów etnicznych, religijnych lub społecznych za pomocą pokojowych środków;
 2. wyraża wątpliwości co do istoty zasięgu geograficznego EPS, gdyż obejmuje ona zarówno kraje europejskie pod względem geograficznym, jak i nieeuropejskie kraje śródziemnomorskie; zauważa jednak, że obecnie nie wydaje się możliwa fundamentalna zmiana tych nadrzędnych ram politycznych; podkreśla zatem konieczność zwiększenia wysiłków w celu zdefiniowania wielostronnych celów i instrumentów tej polityki tak, aby UE i kraje ościenne mogły stawić czoła wspólnym wyzwaniom, przy jednoczesnym poszanowaniu odmiennych warunków i realiów zaangażowanych regionów i państw;

Czwartek, 15 listopada 2007 r.

3. zdecydowanie opowiada się zatem za możliwie dokładnym uwzględnieniem odmiennych realiów wszystkich krajów objętych EPS w całym okresie realizacji polityki w celu wypracowania najbardziej odpowiednich i konkretnych średnio- i długoterminowych zachęt do przeprowadzenia reform oraz zwiększenia zaangażowania tych społeczeństw w proces modernizacji, we współpracę i w integrację z UE;
4. zauważa, że warunkowość uwzględniona w podejściu EPS opiera się na pozytywnych doświadczeniach zdobytych podczas rozszerzenia; uważa, że warunkowość może stanowić odpowiednią zachętę do przyspieszenia procesu reform w krajach objętych EPS w celu osiągnięcia konwergencji z UE, o ile będzie pojmowana pozytywnie i zróżnicowana w zależności od określonych potrzeb i możliwości danego państwa oraz jeśli towarzyszyć jej będzie wypracowanie wizji wspólnej dla wszystkich partnerów pod względem politycznym, instytucjonalnym i gospodarczym;
5. z naciskiem stwierdza, że poszanowanie powszechnych praw człowieka i podstawowych wolności stanowi główną zasadę polityki UE; podkreśla, że niezależnie od stopnia gotowości rządów państw partnerskich do współpracy i podzielenia tych wartości, we wszystkich krajach objętych EPS należy zdecydowanie wspierać społeczeństwo obywatelskie i zachęcać je do uczestnictwa oraz odgrywania głównej roli w procesie reform i demokratyzacji, a także wspierać rozwijanie wolnych i niezależnych mediów; wzywa Komisję do podjęcia negocjacji w sprawie ustanowienia podkomitetów ds. praw człowieka ze wszystkimi krajami objętymi EPS, aby zapewnić skuteczny dialog polityczny w tej sprawie;
6. podkreśla znaczenie dla UE ożywienia kontaktów z parlamentami, partiami politycznymi, władzami lokalnymi i innymi podmiotami zainteresowanymi w krajach objętych EPS w celu ich zaangażowania w opracowywanie i wdrażanie planów działania; w związku z tym należało, aby fora poświęcone partnerstwu odbywały się regularnie;
7. podkreśla ogromne znaczenie szeroko zakrojonego dialogu w społeczeństwie obywatelskim oraz większych kontaktów międzyludzkich, które przyczyniają się do lepszego zrozumienia między społeczeństwami UE i krajami EPS oraz przynoszą obustronne korzyści ze współpracy; uważa, że należy poświęcić szczególną uwagę wymianom studentów oraz wymianom w dziedzinie kultury i badań; w związku z tym przychylnie odnosi się do inicjatywy Komisji dotyczącej otwarcia agencji i programów wspólnotowych na kraje objęte EPS oraz wspiera w szczególności dalsze zaangażowanie wszystkich krajów objętych EPS w realizację programu Erasmus Mundus;
8. zachęca Komisję oraz władze krajowe, regionalne i lokalne do opracowania programów miast i regionów bliźniaczych oraz do odpowiedniego wsparcia takich programów w celu wzmocnienia lokalnej i regionalnej zdolności administracyjnej w krajach sąsiadujących, a także promowania programów wymian dla społeczeństwa obywatelskiego oraz inicjatyw związanych z mikroprojektami;
9. podkreśla konieczność dużego zaangażowania politycznego ze strony UE oraz państw członkowskich tak, aby EPS odniosła trwały sukces; należało, aby państwa członkowskie UE dostosowały w możliwie największym stopniu swoje strategie polityczne w krajach objętych EPS do priorytetów określonych w krajowych dokumentach strategicznych EPS w celu zagwarantowania zgodności, spójności i wzajemnego uzupełniania się polityki;
10. opowiada się za pogłębieniem stałego dialogu politycznego między UE a krajami objętymi EPS; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Ukraina, Mołdawia, Gruzja i Armenia opowiadają się za większością deklaracji i stanowisk UE w zakresie Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa (WPZiB), oraz popiera decyzję o podobnym zaangażowaniu Azerbejdżanu; wyraża przekonanie, że wszystkim pozostałym krajom objętym EPS należy umożliwić przyjęcie polityki zagranicznej UE;
11. przychylnie odnosi się do długoterminowego celu ustanowienia strefy wolnego handlu obejmującej państwa ościenne zgodnie z powyższym komunikatem Komisji z dnia 4 grudnia 2006 r.; wspiera negocjacje w sprawie szeroko zakrojonych dwustronnych umów o wolnym handlu między UE a odpowiednimi krajami objętymi EPS, które powinny — zgodnie z procesem wdrażania reform regulacyjnych — wykraczać poza cła i obejmować usługi i ochronę inwestycji; podkreśla, że podczas negocjacji wspomnianych umów należy uwzględnić oceny wpływu na społeczeństwo i środowisko; ubolewa nad faktem, że UE do tej pory nie uznała za możliwe otwarcia rynku na produkty, które w szczególności państwa objęte EPS mogą dostarczać po konkurencyjnych cenach i których jakość odpowiada normom UE;

Czwartek, 15 listopada 2007 r.

12. wspiera rozwój wielostronnej współpracy między UE i jej partnerami w poszczególnych sektorach, którą należy wypracować w oparciu o istniejące więzi regionalne i ponadgraniczne w dziedzinach takich jak środowisko, bezpieczeństwo energetyczne, kultura, transport oraz zarządzanie granicami i migracją; wspiera w miarę możliwości negocjacje w sprawie wiążących prawnie umów sektorowych, które ułatwiają integrację wspólnych strategii politycznych; podkreśla w szczególności konieczność wpływania na inwestycje w celu rozszerzenia na kraje objęte EPS paneuropejskich sieci energetycznych i transportowych;
13. podkreśla potrzebę wykorzystania istniejących organizacji wielostronnych do zwiększenia współdziałania Unii Europejskiej i krajów objętych EPS; podkreśla szczególnie rolę Rady Europy i Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE) w dziedzinie monitorowania wdrażania praw człowieka, demokracji i rządów prawa;
14. opowiada się za podjęciem ze wszystkimi krajami objętymi EPS negocjacji dotyczących umów o ułatwieniach wizowych i o readmisji; podkreśla konieczność poprawy zdolności krajów objętych EPS do zarządzania przepływem migracyjnym, skutecznego zwalczania nielegalnej migracji oraz zagwarantowania wypełniania międzynarodowych zobowiązań dotyczących praw człowieka; wzywa państwa członkowskie, UE i wszystkie kraje objęte EPS do zacieśnienia współpracy w walce z międzynarodową przestępczością zorganizowaną, terroryzmem, handlem ludźmi i handlem narkotykami; wspiera zaangażowanie państw ościennych w działalność Europejskiej Agencji Zarządzania Współpracą Operacyjną na Zewnętrznych Granicach Państw Członkowskich Unii Europejskiej (Frontex) i Europejskiego Urzędu Policji (Europol); podkreśla potrzebę zagwarantowania, że wykonywanie takich umów o readmisji przebiega w pełnym poszanowaniu zasady non-refoulement, oraz zapewnienia dostępu do sprawiedliwej procedury azylowej; nalega, aby Komisja zorganizowała skuteczny monitoring traktowania osób deportowanych na mocy umów o readmisji zawartych z krajami objętymi EPS, w szczególności pod względem ewentualnego „wydalania seryjnego”;
15. przypomina, że EPS zapewnia doskonałe ramy współpracy regionalnej i lokalnej; wzywa do zacieśnienia współpracy regionalnej w obszarze wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, a w szczególności zarządzania granicami, migracją i azylem, zwalczania przestępczości zorganizowanej, handlu ludźmi, nielegalnej imigracji, terroryzmu, prania pieniędzy i handlu narkotykami, jak również współpracy policyjnej i sądowej; uważa, że przy współpracy regionalnej i ustanawianiu sieci w tych dziedzinach można skorzystać z doświadczenia zdobytego między innymi w ramach „procesu Söderköping”, obejmującego Białoruś, Mołdawię i Ukrainę oraz — ze strony UE — Estonię, Węgry, Łotwę, Litwę, Polskę, Rumunię, Słowację i Szwecję;
16. pilnie zwraca się do państw członkowskich o usprawnienie obsługi wiz w celu ułatwienia mobilności i uczynienia legalnych podróży do UE mniej uciążliwymi i mniej kosztownymi, w szczególności dla grup takich jak studenci, naukowcy, przedsiębiorcy i przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego; wzywa państwa członkowskie do skutecznego rozwiązywania problemów napotykanym podczas świadczenia usług konsularnych; zachęca do ustanawiania wspólnych ośrodków składania wniosków o wizę Schengen w krajach objętych EPS;
17. zachęca państwa członkowskie do rozpoczęcia w stosownych przypadkach negocjacji zmierzających do zawarcia dwustronnych umów z krajami objętymi EPS w celu wdrażania systemu małego ruchu granicznego zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1931/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. ustanawiającym przepisy dotyczące małego ruchu granicznego na zewnętrznych granicach lądowych państw członkowskich i zmieniającym postanowienia Konwencji z Schengen⁽¹⁾;
18. z zainteresowaniem przyjmuje projekt Komisji dotyczący opracowania analizy wykonalności ewentualnej sąsiedzkiej umowy energetycznej; w związku z tym zachęca kraje partnerskie EPS do przestrzegania przepisów międzynarodowych i zobowiązań podjętych na światowych rynkach;
19. opowiada się za lepszym dialogiem i koordynacją oraz większą liczbą wspólnych działań UE i Stanów Zjednoczonych w dążeniu do osiągnięcia wspólnych celów takich jak upowszechnianie demokracji, zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego i zwiększenie bezpieczeństwa regionalnego w państwach sąsiadujących z UE;
20. podkreśla również potrzebę zaangażowania w prace państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego (Islandii, Norwegii, Lichtensteinu) i Szwajcarii oraz współpracy z nimi, jak również pełnego wykorzystania ich doświadczenia w zakresie kooperacji z Unią Europejską;

⁽¹⁾ Dz.U. L 405 z 30.12.2006, str. 1.

Czwartek, 15 listopada 2007 r.

21. podkreśla konieczność zapewnienia odpowiedniego poziomu funduszy i bliskiej współpracy z innymi instytucjami finansowymi w celu pomyślnej realizacji EPS oraz jest zdania, że należy wykorzystać przegląd perspektywy finansowej na lata 2007-2013 zaplanowany na lata 2008-2009 w celu zwiększenia budżetu europejskiego instrumentu sąsiedztwa i partnerstwa (EISP); z zadowoleniem przyjmuje uruchomienie sąsiedzkiego funduszu inwestycyjnego, który umożliwi zmobilizowanie funduszy dla partnerów EPS; kładzie silny nacisk na konieczność utrzymania ogólnej równowagi między wschodnim i południowym obszarem EPS, odzwierciedlającej ambicje i cele UE związane z omawianym regionem, skuteczność wcześniejszej pomocy oraz liczbę ludności zamieszkującej ten obszar;
22. wzywa Komisję do koordynacji zasobów finansowych i możliwości analizy polityki z zasobami i możliwościami międzynarodowych instytucji finansowych (Europejski Bank Inwestycyjny, Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju, Bank Światowy) w celu osiągnięcia synergii w wypracowywaniu i stymulowaniu reform zgodnie z planami działania EPS;
23. z zadowoleniem przyjmuje motywującą koncepcję instrumentu wspierania systemu rządów w celu zapewnienia dodatkowego wsparcia finansowego krajom o najlepszych wynikach; nalega, aby wynagradzał rzeczywiste postępy pod względem celów związanych z prawami człowieka i demokratycznymi rządami, aby opierał się na przejrzystych kryteriach przydziału oraz stosowany był do dalszego wspierania procesu reformy;
24. zaleca baczna i nieustanną czujność w walce z korupcją w poszczególnych krajach, której wyniki powinny służyć za podstawę ustalania poziomów pomocy;

Wschodnioeuropejskie kraje ościenne

25. zauważa, że demokratyczne kraje ościenne, co do których nie ma wątpliwości, że są państwami europejskimi, i które przestrzegają rządów prawa, mogą w zasadzie — zgodnie z art. 49 Traktatu o Unii Europejskiej — ubiegać się o członkostwo w UE, zaś tempo i zakres wspólnego procesu europejskiego powinny odpowiadać w możliwie największym stopniu możliwościom realizacji odpowiednich reform i spełnienia warunków (kryteriów kopenhaskich) w krajach partnerskich i w UE;
26. w związku z tym przypomina pogląd wyrażony w zaleceniu Parlamentu z dnia 12 lipca 2007 r. dla Rady w sprawie mandatu negocjacyjnego dotyczącego nowego, rozszerzonego porozumienia między Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi a Ukrainą⁽¹⁾, że obecne negocjacje z Ukrainą powinny prowadzić do zawarcia układu o stowarzyszeniu, który stanowi skuteczny i wiarygodny wkład na rzecz europejskich perspektyw Ukrainy oraz rozpoczyna odpowiedni proces, łącznie z możliwością członkostwa w UE; jest zdania, że podobne podejście należy przyjąć w stosunkach z Mołdawią, zważywszy, że początkowy okres dziesięciu lat obowiązywania układu o partnerstwie i współpracy z tym krajem dobiega końca w czerwcu 2008 r.;
27. odnotowuje inicjatywę Komisji dotyczącą zaproszenia Białorusi w charakterze obserwatora na konferencję w sprawie EPS, która odbyła się w dniu 3 września 2007 r.; wyraża jednak silne zaniepokojenie brakiem pozytywnej odpowiedzi ze strony rządu Białorusi na propozycję współpracy warunkowej sformułowanej przez Komisję w powyższym nieoficjalnym dokumencie z dnia 21 listopada 2006 r.; potępia egzekucje wciąż dokonywane na Białorusi, jedynym państwie w Europie, w którym nadal obowiązuje kara śmierci, oraz inne przypadki łamania podstawowych praw człowieka przez władze białoruskie i wzywa je do uwolnienia wszystkich więźniów politycznych i zaprzestania wszelkiego ucisku sił demokratycznych w celu umożliwienia społeczeństwu białoruskiemu korzystania z wolności, demokracji i dobrobytu oraz wszelkich możliwości wynikających z bliższej integracji z UE; podkreśla, że UE winna pilnie zapewnić skuteczniejsze wsparcie społeczeństwu obywatelskiemu, wolnym mediom oraz partiom politycznym zaangażowanym na rzecz demokracji, rządów prawa i poszanowania powszechnych praw człowieka i podstawowych wolności; zdecydowanie wzywa Białoruś do ustanowienia moratorium na wykonywanie kary śmierci jako pierwszy krok ku zniesieniu kary śmierci oraz do ratyfikowania drugiego protokołu dodatkowego do Międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych oraz Europejskiej konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności i jej odnośnych protokołów; zachęca Komisję do efektywniejszego wykorzystania Europejskiego Instrumentu na rzecz Demokracji i Praw Człowieka (EIDPC) oraz do dopilnowania, aby rząd białoruski nieprawidłowo nie wykorzystał przeciwko obywatelom Białorusi i społeczeństwu obywatelskiemu środków zapewnionych dzięki instrumentom finansowym UE;

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P6_TA(2007)0355.

Czwartek, 15 listopada 2007 r.

28. wzywa Komisję do wspierania kontaktów międzyludzkich poprzez zmniejszenie kosztu wiz dla Białorusinów, w szczególności dla studentów, osób pracujących naukowo oraz przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego w celu dostosowania tych kosztów do tych, jakie są pobierane w innych państwach objętych EPS, jak Ukraina oraz w Rosji;

29. uważa, że Białoruś ma takie same europejskie powołanie i perspektywy jak Ukraina i Mołdawia, jeżeli tylko zwróci się ku demokracji, będzie przestrzegać podstawowych praw człowieka i wolności oraz wzmocni rządy prawa;

30. wyraża przekonanie, że należy ustalić motywujące ramy uwzględniające średniookresowe cele do realizacji, w oparciu o układy o stowarzyszeniu nowej generacji, które będą przedmiotem negocjacji z państwami objętymi EPS respektującymi podstawowe wartości europejskie, gotowymi do bliższej integracji z UE oraz wykazującymi obiektywne wyniki w zakresie realizacji planu działania EPS;

31. jest zdania, że wspomniane układy winny przewidywać stopniowy rozwój stosunków dwustronnych z UE w podziale na etapy, negocjowanie konkretnych warunków i harmonogramu, których należy przestrzegać, w tym wiążące wyznaczniki wyników określone we wspólnie przyjętych planach działaniach, które będą podlegać okresowemu monitorowaniu; ponawia swoją wcześniejszą propozycję wypracowania z państwami, co do których nie ma wątpliwości, że są państwami europejskimi, szeroko zakrojonych umów o wolnym handlu w kontekście potencjalnego „Europejskiego Obszaru Gospodarczego Plus”;

32. pochwała zawarcie umów o ułatwieniach wizowych i o readmisji z Ukrainą, jak również rozpoczęcie takiego procesu z Mołdawią, wzywa także do podjęcia negocjacji w sprawie podobnych umów z państwami Zakaukazia; wyraża przekonanie, że należy rozważyć wprowadzenie w późniejszym okresie systemu bezwizowego, określając jednocześnie poszczególne etapy konieczne do osiągnięcia tego celu; podkreśla, że w przypadku Gruzji postęp w reformach oraz niezamierzony negatywny wpływ umowy o ułatwieniach wizowych pomiędzy UE i Rosją na rozwiązanie konfliktów w gruzińskich regionach separatystycznych Osetii Południowej i Abchazji wymaga szybkiego zawarcia umowy o ułatwieniach wizowych pomiędzy Gruzją i UE; domaga się opracowania skutecznych mechanizmów monitoringu, szczególnie w odniesieniu do przestrzegania podstawowych praw człowieka osób podlegających umowom o readmisji; podkreśla znaczenie posiadania odpowiednich gwarancji dostępu do sprawiedliwej procedury azylowej dla osób potrzebujących międzynarodowej ochrony, w szczególności w przypadku stosowania „przyspieszonych procedur readmisyjnych” wobec osób przechwyconych w regionach przygranicznych, zgodnie z umową o readmisji zawartą z Ukrainą i propozycją umowy o readmisji z Mołdawią;

33. podkreśla potrzebę zintensyfikowanej realizacji istniejących projektów transportowych wspieranych przez UE w tym regionie, a w szczególności Projektu Korytarza Transportowego Europa — Kaukaz — Azja (TRASECA), przy pełnym wykorzystaniu potencjału tranzytowego uczestniczących krajów;

34. uważa, że należy kontynuować stopniowe włączanie do Europejskiej Wspólnoty Energii państw sąsiadujących z UE na wschodzie, i wzywa do priorytetowego wdrożenia reform sektorów energetycznych poprzez wprowadzenie zasad otwartej gospodarki rynkowej i przejrzystości, w szczególności w odniesieniu do cen, dostępu do sieci i wydajności energetycznej; z zadowoleniem przyjmuje starania poczynione na rzecz włączenia zewnętrznego bezpieczeństwa energetycznego do WPZiB jako jednego z głównych elementów EPS;

35. podkreśla znaczenie politycznego wymiaru EPS; opowiada się za większym wsparciem ze strony UE na rzecz regionalnych projektów współpracy politycznej, takich jak Wspólnota Wyboru Demokratycznego (CDC), GUAM (Gruzja, Ukraina, Azerbejdżan i Mołdawia) oraz Organizacja Współpracy Gospodarczej Basenu Morza Czarnego (BSEC), w celu skutecznego upowszechniania demokracji, zaufania, wielostronnej współpracy i trwałego rozwoju w regionie;

36. podkreśla konieczność większego zaangażowania ze strony UE w rozwiązanie tzw. zamrożonych konfliktów, m.in. dzięki programom na rzecz budowania zaufania, zarządzaniu konfliktami i projektom poświęconym kształceniu, kulturze i kształtowaniu społeczeństwa obywatelskiego na obszarach separatystycznych; wyraża uznanie dla działań Nadgranicznej Misji Pomocy UE w Mołdowii i Ukrainie (EUBAM); wzywa Radę i Komisję do wyraźnego sprecyzowania, że uczestnictwo w EPS zobowiązuje zainteresowane kraje do utrzymywania dobrosąsiedzkich stosunków, i że w celu pełnego wykorzystania potencjału EPS zobowiązuje je do podejmowania ponowionych, świeżych i szczerych wysiłków w celu znalezienia trwałego i zrównoważonego rozwiązania konfliktów w regionie oraz do powstrzymania się od agresywnych deklaracji, gróźb i działań, które mogłyby pogorszyć sytuację i zniweczyć wysiłki wspólnoty międzynarodowej;

Czwartek, 15 listopada 2007 r.

37. zachęca Ukrainę, w ramach opowiedzenia się za deklaracjami i stanowiskami UE w zakresie WPZiB, do przyłączenia się do restryktywnych działań podjętych przez UE przeciw kierownictwu regionu Naddniestrza w Mołdawii, w ten sposób dokonując dalszego znaczącego wkładu na rzecz pokojowego rozwiązania konfliktu w Naddniestrzu;

38. z zadowoleniem przyjmuje pomoc udzieloną w ramach Europejskiego Instrumentu Polityki Sąsiedztwa (EIPS) na rzecz działań dotyczących budowania zaufania w Gruzji i jej obszarach separatystycznych Abchazji i Osetii Południowej; zwraca się do Komisji o zbadanie możliwości zapewnienia pomocy dla Górnego Karabachu w formie lokalnych projektów dotyczących budowania zaufania i lokalnych projektów odbudowy gospodarczej, w celu wspomżenia rozwiązania tam konfliktu;

39. apeluje do Turcji o nawiązanie oficjalnych stosunków dyplomatycznych z Armenią i ponowne otwarcie granic państwowych między obu państwami jako działania budujące zaufanie niezbędne dla trwałego pokoju i integracji gospodarczej w regionie; zwraca się do Turcji i Armenii o rozpoczęcie szczerzej dyskusji na temat wszystkich nieuregulowanych kwestii;

40. podkreśla znaczenie wypracowania bardziej subtelnych podejścia w stosunku do regionu Morza Czarnego, dopełniającego EPS, i podkreśla znaczenie włączenia Turcji i Rosji, jako partnerów, w rozwój realnej strategii dla tego regionu;

41. za istotne uważa wzmocnienie wymiaru parlamentarnego politycznego partnerstwa pomiędzy Parlamentem Europejskim i krajami biorącymi udział we wschodnim wymiarze EPS; proponuje dlatego ustanowienie Zgromadzenia Parlamentarnego UE — Sąsiedztwo-Wschód (EURO-NEST), idąc za przykładem wielostronnych zgromadzeń parlamentarnych powołanych już z udziałem Parlamentu Europejskiego, obejmującego parlamenty Ukrainy, Mołdawii, Armenii, Gruzji i Azerbejdżanu, a także obserwatorów prodemokratycznych z Białorusi;

42. w celu zwiększenia wymiaru parlamentarnego zachęca Radę, Komisję i państwa członkowskie do rozwijania, we współpracy z rządami i państwami zaangażowanym we wschodnią część polityki sąsiedztwa, platformy wielostronnej współpracy regionalnej na szczeblu ministerialnym, wzmacniając polityczny wymiar polityki sąsiedztwa na wschodzie Europy;

43. wyraża przekonanie, że tego typu zgromadzenie i współpraca ministerialna przyczynią się korzystnie do realizacji wzmocnionej EPS i wniosie wartość dodaną do działań dwustronnych delegacji międzyparlamentarnych umożliwiając wszystkim stronom wzmocnienie współpracy, solidarności i wzajemnego zaufania oraz wzmocnienie stałego wielostronnego dialogu w kwestiach wspólnego zainteresowania o wyraźnym regionalnym wymiarze, takich jak energia, środowisko, walka z terroryzmem, zarządzanie migracją, prawa człowieka, itd.;

44. podkreśla konieczność wykorzystania partnerstwa strategicznego między UE i Rosją w celu położenia nacisku na wymóg poszanowania podstawowych praw człowieka i wolności, prawa międzynarodowego, wyboru demokratycznego i rządów prawa, jako zasad rządzących podejściem obu partnerów do wspólnych sąsiadów; apeluje do władz rosyjskich o spełnienie zobowiązania udzielenia pomocy w przywróceniu integralności terytorialnej państw objętych EPS, wywiązanie się z zobowiązania Rosji do ochrony mniejszości na obszarach, w których uczestniczy ona w operacjach pokojowych, oraz o niesprzeciwianie się ewentualnemu zaangażowaniu Europy w cywilne i wojskowe operacje pokojowe w regionach objętych tzw. zamrożonymi konfliktami, tak jak domagały się tego niektóre zainteresowane strony; ubolewa nad wykorzystywaniem zasobów energetycznych jako narzędzia do realizacji celów politycznych; zachęca Rosję do podjęcia konstruktywnego dialogu z UE i naszymi wspólnymi sąsiadami w sprawie możliwości zacieśnienia wielostronnej współpracy w regionie Morza Czarnego;

45. z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę strategicznego zacieśnienia stosunków z sąsiadami wschodnich państw objętych EPS, w szczególności z krajami Azji Środkowej; z zadowoleniem przyjmuje w związku z tym niedawno przyjętą strategię w sprawie Azji Środkowej; uważa w tym kontekście, że między Unią

Czwartek, 15 listopada 2007 r.

Europejską a krajami Azji Środkowej należy rozwinąć specjalną szeroko zakrojoną współpracę; podkreśla, że można dokonać powiązania EPS i niedawno przyjętej strategii w sprawie Azji Środkowej; podkreśla, że zważywszy na kluczową rolę polityczną, gospodarczą i energetyczną Kazachstanu w tym regionie, jak również jego odrębnych, pomyślnie ustanowionych świeckich struktur wieloetnicznych, kraj ten mógłby stać się pierwszym przykładem zacieśnienia stosunków między krajami Azji Środkowej a Unią Europejską, jednakże pod warunkiem podjęcia przez niego szeroko zakrojonych reform politycznych ze szczególnym zwróceniem uwagi na przestrzeganie praw człowieka oraz zasad demokratycznych;

46. nalega, aby realizacja EPS pozostała wspólnym przedmiotem troski wszystkich państw członkowskich; proponuje Komisji, by uwzględnić wyjątkowe doświadczenia wyniesione z reform związanych z transformacją tych państw członkowskich, które przystąpiły do UE w XXI wieku, a także by w dalszej mierze rozwijać i udoskonalać nowe mechanizmy będące obecnie w użyciu, które mogłyby korzystnie wpłynąć na państwa objęte EPS;

Kraje ościenne na południowym wybrzeżu Morza Śródziemnego

47. podkreśla silne i długotrwałe więzi między UE i krajami położonymi na południowym wybrzeżu Morza Śródziemnego oraz zaznacza, że zacieśniona współpraca leży w interesie obu stron;

48. przypomina, że Unia Europejska winna czynnie wspierać i ułatwiać proces reform w południowych krajach objętych EPS, ponieważ potencjalne korzyści z szeroko zakrojonych reform politycznych, gospodarczych i społecznych znacznie przewyższają ich koszty; przypomina również, że postęp można osiągnąć jedynie stopniowo i że jest on uzależniony od zaangażowania w realizację reform krajów partnerskich;

49. wzywa Komisję do dalszego zbadania możliwości zawarcia szeroko zakrojonych umów nowej generacji z południowymi krajami objętymi EPS; nalega na włączenie w te umowy mechanizmów wdrażania klauzuli praw człowieka; zauważa, że umowy dwustronne nie powinny być zawierane kosztem zacieśnienia współpracy wielostronnej w całym regionie, a w szczególności dążenia do osiągnięcia celów procesu barcelońskiego, w tym utworzenia strefy wolnego handlu; wzywa państwa członkowskie do rozważenia możliwych sposobów zacieśnienia współpracy, w tym za pomocą większej elastyczności w otwieraniu rynku rolnego i rynku pracy w przyszłości, z uwzględnieniem ochrony socjalnej i sprawiedliwości; wzywa południowe kraje objęte EPS do dołożenia starań na rzecz większego otwarcia systemów gospodarczych i harmonizacji przepisów gospodarczych z odpowiednimi przepisami dorobku UE; nalega na konieczność uznania prawa krajów śródziemnomorskich do decydowania o tempie otwarcia handlowego i o krajowych strategiach rozwoju gospodarczego i społecznego; uważa, że skuteczniejsze wykorzystanie instrumentu sąsiedztwa do wspierania projektów regionalnych pozwoliłoby poprawić sytuację, sprzyjając powstaniu autentycznego, regionalnie zintegrowanego obszaru gospodarczego;

50. przypomina, że powszechne prawa człowieka są istotą wartości UE; ubolewa, że od początku partnerstwa eurośródziemnomorskiego poczynione postępy — choć znaczne w odniesieniu do demokracji i praw człowieka — nie są wystarczające i wzywa Komisję do kontynuowania prac z rządami, władzami regionalnymi i lokalnymi oraz podmiotami społeczeństwa obywatelskiego w tych krajach; podkreśla znaczenie swobody wypowiedzi dla rozwijania kultury demokratycznej i umocnienia społeczeństwa obywatelskiego; wzywa Komisję do podjęcia skutecznych rozmów w tej dziedzinie i do aktywnego rozwijania wspólnej polityki i wspólnych programów edukacyjnych mających na celu wspieranie wzajemnego poznania, tolerancji i praw kobiet, w szczególności wśród młodych pokoleń; w związku z tym kraje południowe objęte powinny cechować większą przejrzystość i otwartość na wkład ze strony społeczeństwa obywatelskiego; niemniej wyraża przekonanie, że dialog o prawach człowieka nie powinien powstrzymać UE przed publiczną krytyką i podjęciem innych środków w razie poważnego naruszenia praw podstawowych;

51. uznaje odmienne realia, interesy i priorytety poszczególnych krajów południowych, które uwzględnia się podczas negocjacji i realizacji planów działania; podkreśla ogromne znaczenie zacieśnienia współpracy regionalnej w ramach partnerstwa eurośródziemnomorskiego (EMP); podkreśla, że EPS w żadnej mierze nie

Czwartek, 15 listopada 2007 r.

zastępuje EMP ani z nim nie konkuruje, lecz że obie strategie uzupełniają się, pozwalając na przyjęcie wielostronnego podejścia procesu barcelońskiego w perspektywie dwustronnej; wzywa Komisję do dołożenia starań na rzecz komunikacji w celu wyjaśnienia powiązania między obiema strategiami zarówno krajom partnerskim, jak i społeczeństwu europejskiemu;

52. ponownie podkreśla konieczność większej woli politycznej ze strony instytucji UE i państw członkowskich dotyczącej czynnego udziału w zażegnaniu konfliktów w regionie, przy czym należy unikać sytuacji, w której konflikty te stałyby się przeszkodą w rozwoju EPS; podkreśla, że EPS nie osiągnie pełnego potencjału, o ile nie zażegna się konfliktów utrudniających lub uniemożliwiających współpracę regionalną; powtarza, że należy wzmocnić działania w ramach EPS sprzyjające zapobieganiu konfliktom oraz ukierunkować je na środki umożliwiające budowanie zaufania, takie jak zarządzanie granicami, wspieranie procesu pojednania na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym oraz wspieranie organizacji społeczeństwa obywatelskiego; podkreśla istotną rolę instrumentu wspierania systemu rządów w przeciwdziałaniu konfliktom i rozwiązywaniu ich; w związku z tym podkreśla potrzebę spójności i komplementarności EPS oraz innych instrumentów i polityk; podkreśla również potrzebę strukturalnej analizy konfliktów oraz uwrażliwienia na konflikty przy opracowywaniu, realizacji i monitorowaniu programów;

53. przypomina, że EPS wraz z partnerstwem eurośroziemnomorskim stanowią ramy wszystkich obszarów współpracy; jest zdania, że należy umożliwić i ułatwić zacieśnioną współpracę między zainteresowanymi stronami; podkreśla, że rozważenie nowych inicjatyw dotyczących zacieśnienia współpracy w regionie Morza Śródziemnego pociąga za sobą konieczność ponownego uruchomienia EMP, które wymaga poważnego zastanowienia się nad ograniczeniami i trudnościami napotkanymi w ostatnich latach; nalega, aby kraje śródziemnomorskie pozostały wspólnym przedmiotem troski wszystkich państw członkowskich; przypomina znaczenie Eurośroziemnomorskiego Zgromadzenia Parlamentarnego; podkreśla swoje życzenie, by instytucję tę włączono do monitorowania rozwoju polityki eurośroziemnomorskiej;

54. zauważa znaczenie nawiązania ściślejszych stosunków, nawet poprzez nowe relacje, z krajami będącymi sąsiadami naszych sąsiadów, jak na przykład kraje należące do Rady Współpracy Państw Zatoki;

Rola Parlamentu Europejskiego

55. ponownie potwierdza swoje zaangażowanie na rzecz kontynuowania kontroli realizacji EPS, w szczególności dzięki wykorzystaniu swoich uprawnień, w tym — w ostateczności — swoich uprawnień budżetowych, i kontynuacji rozmów z Komisją na temat wdrożenia EIPS, jak również EIDPC — rozmów, które rozpoczęto w 2007 r. i które będą kontynuowane z myślą o przeglądzie zaplanowanym na 2009 r.; zamierza regularnie analizować sprawozdania z postępu prac EPS; ubolewa jednak nad faktem, że nie zasięgnięto jego opinii w sprawie planów działania EPS, oceny ich realizacji ani stanu zaawansowania dyskusji w podkomitetach ds. praw człowieka;

56. ma świadomość roli, jaką odgrywa jako ważna instytucja opiniotwórcza oraz jako forum debaty publicznej, oraz zamierza zacieśnić współpracę z parlamentami i społeczeństwami obywatelskimi w krajach objętych EPS; zobowiązuje się zatem do efektywniejszego korzystania ze swoich delegacji do organów międzyparlamentarnych; w związku z tym podkreśla znaczenie wymiaru pozarządowego, a mianowicie eurośroziemnomorskiej platformy społeczeństwa obywatelskiego, we wzmacnianiu dynamiki politycznej w południowych krajach partnerskich;

*

* *

57. zobowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie oraz Komisji, jak również rządowi i parlamentom państw członkowskich oraz rządowi i parlamentom wszystkich państw objętych EPS oraz Turcji i Federacji Rosyjskiej.